

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (Dz. U. z 2021 r. poz. 703), zwane dalej „rozporządzeniem”, zostało wydane na podstawie art. 58 oraz art. 87 § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622, z późn. zm.) i określa m.in. zasady naliczania odsetek za zwłokę w przypadku złożenia przez podatnika wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.

Celem projektowanej zmiany rozporządzenia jest dostosowanie przepisów rozporządzenia do zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 846). Ustawa ta wprowadza nową ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych jaką jest możliwość umorzenia podatku przed terminem jego płatności. W przypadku, gdy znana będzie wysokość podatku (podatnik złoży deklarację lub organ podatkowy doręczy mu decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe), podatnik będzie mógł złożyć wniosek o umorzenie podatku, zanim upłynie termin jego płatności. Podatnicy będą mogli występować z wnioskiem o nową ulgę poczynawszy od terminu wejścia w życie ustawy nowelizującej z dnia 29 maja 2026 r., tj. od dnia 1 października 2026 r.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie rozgranicza sposób naliczania odsetek za zwłokę w przypadku odmowy umorzenia zaległości podatkowej w zależności od tego, czy decyzja odmawiająca umorzenia została doręczona podatnikowi przed czy po upływie dwóch miesięcy od dnia wniesienia podania (§ 8 rozporządzenia). W przypadku doręczenia przez organ podatkowy decyzji odmawiającej umorzenia zaległości podatkowej po upływie 2 miesięcy od złożenia podania, rozporządzenie przewiduje ochronę podatnika w postaci nienaliczania odsetek za zwłokę za ten okres (§ 8 pkt 2 rozporządzenia).

Rozporządzenie nie uwzględnia nowej ulgi w postaci umorzenia podatku. Zasadne jest objęcie podatników składających wnioski o umorzenie podatku analogiczną ochroną przed naliczaniem odsetek w przypadku przedłużającego się postępowania w sprawie umorzenia podatku jaka jest obecnie zarezerwowana dla podatników występujących z wnioskiem o umorzenie zaległości podatkowej.

W związku z powyższym proponuje się zmianę wspomnianego wyżej § 8 rozporządzenia, która uwzględni również podatników składających wnioski o umorzenie podatku. Zgodnie z projektowanym przepisem w przypadku decyzji odmawiającej umorzenia podatku wydanej przed upływem 2 miesięcy od dnia wniesienia podania odsetki będą naliczane od dnia następującego po upływie terminu płatności (§ 8 pkt 1 rozporządzenia). Natomiast jeżeli decyzja odmawiająca umorzenia podatku zostanie doręczona podatnikowi po upływie 2 miesięcy, odsetki będą naliczane od dnia następującego po dniu doręczenia decyzji (§ 8 pkt 2 lit a rozporządzenia).

Podkreślenia wymaga, że przepis w zakresie wniosków o umorzenie zaległości podatkowej nie uległ zmianie. Tym samym sytuacja podatników składających wnioski o umorzenie zaległości podatkowej i otrzymujących decyzję o odmowie umorzenia zaległości również się nie zmienia.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że ulga w postaci umorzenia podatku będzie obowiązywała od 1 października 2026 r. i dopiero poczynawszy od tego dnia będzie możliwe składanie wniosków o udzielenie tej ulgi, nie zachodzi potrzeba regulowania kwestii intertemporalnych.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie 1 października 2026 r. (**§ 2 projektu**). Jest to termin, od którego, zgodnie ze wskazaną wyżej ustawą z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, podatnicy będą mogli składać wnioski o umorzenie podatku.

Niniejsze rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia, w przypadkach określonych w obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie może mieć wpływ na jednostki samorządu terytorialnego, zatem projekt zostanie przedstawiony do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Rozporządzenie dotyczyć będzie małych i średnich przedsiębiorców ubiegających się o umorzenie podatku. W takim przypadku, mali i średni przedsiębiorcy, podobnie jak inni podatnicy, będą chronieni przed zapłatą odsetek w przypadku rozpatrywania przez organy wniosku o ulgę powyżej 2 miesięcy.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2026 r. poz. 936) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.